

Sprawozdanie ze stanu realizacji inwestycji budowy nowej siedziby Archiwum Narodowego w Krakowie za 2017 r.

Nowa siedziba Archiwum Narodowego w Krakowie budowana jest na działce położonej przy ul. Rakowickiej 22 w Krakowie, nr ewid. 219/15 obręb 8 Śródmieście, przekazanej Archiwum w 2013 r. przez Agencję Mienia Wojskowego. Nieruchomość od południa przylega do muru Cmentarza Rakowickiego i znajduje się w niezwykle dogodnej lokalizacji w odległości ok. 5 minut spaceru od Dworca Głównego PKP w Krakowie.

Celem inwestycji jest wybudowanie i wyposażenie jednego, nowoczesnego obiektu, który byłby zdolny pomieścić cały obecny i spodziewany zasób Archiwum oraz w którym przez wiele lat można by w komfortowych warunkach udostępniać, poddawać konserwacji i digitalizować przechowywane materiały archiwalne. Najważniejsze parametry budynku to: powierzchnia zabudowy – ok. 2 400 m², powierzchnia użytkowa – 14 059,33 m², kubatura – 64 719 m³, podział na dwa segmenty – biurowy i magazynowy, wysokość segmentów odpowiednio – 20 i 24 m, ilość kondygnacji odpowiednio – 8 (w tym jedna podziemna) i 6 (w tym jedna podziemna) oraz pojemność magazynów – na 80 000 mb standardowych materiałów aktowych. W obiekcie zastosowane będą nowoczesne systemy przeciwpożarowe („pre-action” – gaszenie mgłą wodną), geotermalne (źródłem ciepła i chłodu są sondy głębinowe oraz tzw. „pale aktywne”) i wentylacyjne, celem zapewnienia odpowiednich warunków klimatycznych dla przechowywanego zasobu archiwalnego.

Przed rozpoczęciem właściwych robót budowlanych, co nastąpiło w kwietniu 2017 r., od 2013 r. trwał etap formalnych przygotowań do inwestycji oraz prac koncepcyjnych i projektowych. W 2017 r. zakończono wreszcie postępowania mające na celu uzyskanie niezbędnych pozwoleń i wybór podmiotów zaangażowanych w inwestycję. W dniu 10 stycznia 2017 r. podpisano umowę z ECM Group Polska S.A. na świadczenie usług Inwestora Zastępczego przy budowie nowej siedziby Archiwum. W dniu 10 kwietnia 2017 r. z kolei zawarto umowę na budowę obiektu z Generalnym Wykonawcą inwestycji, którym została Skanska S.A. Jednocześnie procedowano odwołania wniesione do Prezesa Krajowej Izby Odwoławczej co do wyboru obu tych podmiotów. Wniosek Sweco Consulting Sp. z o.o. w sprawie wyboru Inwestora Zastępczego został oddalony orzeczeniem z dnia 27 grudnia 2016 r. Odwołanie Mostostal Warszawa S.A. od wyboru Generalnego Wykonawcy zostało z kolei oddalone wyrokiem z dnia 30 marca 2017 r. W tej ostatniej sprawie przeciwnik kontynuował dalej drogę odwoławczą i postępowanie zakończono ostatecznie dopiero wyrokiem Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 28 czerwca 2017 r. Wyrok był w pełni korzystny dla Archiwum i potwierdził prawidłowość postępowania publicznego inwestora. Obok Inwestora Zastępczego i Generalnego Wykonawcy w proces budowy zaangażowany jest również Projektant – Pracownia Konserwacji Zabytków Arkona Sp. z o.o. oraz prowadząca obsługę prawną inwestycji Kancelaria Radców Prawnych „Ćwik i Partnerzy” Sp. p.

Od chwili podpisania umowy z Generalnym Wykonawcą inwestycji przystąpiono do realizacji projektu budowlanego nowego obiektu. W pierwszej kolejności, z uwagi na porozumienia ze współwłaścicielami drogi dojazdowej do działki od ul. Rakowickiej, wybudowano część odcinka drogi, kładąc pod nią na pełnej długości sieć wodociągową, kanalizacyjną i teletechniczną. Dojazd roboczy na teren budowy zorganizowano przez sąsiednie nieruchomości od strony ul. Wita Stwosza. Na całym terenie budowy dokonano inwentaryzacji archeologicznej odnalezionych pozostałości dawnej „twierdzy Kraków” (fundamenty budynków gospodarczych, tory kolejowe itp.). Zdecydowano się na pozostawienie i wyeksponowanie starej studni parowozowej, odkrytej w miejscu, które nie koliduje z nowym budynkiem. Rozpoczęto również renowację przeznaczonych do odbudowania dwóch budynków historycznych – części niegdyśjszych wojskowych zabudowań gospodarczych. W jednym umiejscowiona będzie stacja transformatorowa i zapasowy agregat prądotwórczy dla budynku głównego, w drugim – pomieszczenie gospodarcze.

Jako istotną część fundamentów nowego obiektu posadowiono 117 tzw. „pali aktywnych”, tj. pali, które oprócz funkcji nośnych, mieszczą w sobie instalację odbierającą ciepło lub chłód (zależnie od pory roku) z gruntu i przekazującą go do budynku. Wywiercono ponadto wszystkie planowane 12 sond głębinowych (ok. 100 m), które będą najważniejszym źródłem ciepła dla obiektu. Z uwagi na inny od zakładanego przez Projektanta wynik testu wydajności cieplnej gruntu, zdecydowano się na zwiększenie ilości sond do 25 w celu bardziej efektywnego wykorzystania dostępnej powierzchni działki pod tego typu urządzenia. Realizacja dodatkowych sond nastąpi w kolejnym roku budowy.

Równoległe z wyżej wymienionymi pracami wykonano wykop pod nowy budynek oraz wybudowano jego fundamenty, odpowiednio zaizolowane od gruntu. Następnie przystąpiono do wznoszenia żelbetonowej konstrukcji nowego obiektu. Do końca 2017 r. wybudowano pierwsze trzy kondygnacje (podziemie, parter i I piętro), w tym rampę dla samochodów dostawczych oraz salę audiowizualną z widownią na ok. 180 miejsc. Budowa przebiega zgodnie z harmonogramem, wobec czego należy się spodziewać ukończenia stanu surowego budynku do połowy 2018 r. W dalszej kolejności wykonywane będą prace związane z budową elewacji budynku, wewnętrznych podziałów na poszczególnych kondygnacjach, a także z dostawą i montażem instalacji sanitarnych, elektrycznych, teletechnicznych i przeciwpożarowych.

W 2017 r. przystąpiono również do realizacji niezwykle ważnej decyzji Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych o utworzeniu w nowej siedzibie Archiwum Narodowego w Krakowie Zapasowego Repozytorium Cyfrowego Archiwów Państwowych. Ustalono podstawowe funkcje repozytorium: gromadzenie i przechowywanie reprodukcji cyfrowych materiałów archiwalnych z zasobu całej sieci archiwów państwowych w Polsce, udostępnianie ich przez sieć internet, funkcjonowanie odpowiedniego portalu internetowego oraz wewnętrznych baz danych sieci archiwalnych, współpraca z przyszłym centralnym repozytorium w Warszawie, a także do momentu wybudowania tego ostatniego: pełnienie funkcji podstawowego centrum przetwarzania danych cyfrowych archiwów państwowych w Polsce. Administratorem repozytorium ma zostać Narodowe Archiwum Cyfrowe, które planuje otworzyć swój oddział w nowym budynku w Krakowie. Z uwagi na szeroki wpływ repozytorium na projekt nowego budynku zlecono sporządzenie programu funkcjonalno-użytkowego tej części inwestycji, który ma zostać wykonany do lutego 2018 r. Ścisła

współpraca między Archiwum Narodowym w Krakowie a Narodowym Archiwum Cyfrowym zaowocowała podpisaniem w dniu 12 października 2017 r. porozumienia w sprawie budowy repozytorium.

W celu upamiętnienia początków budowy nowej siedziby Archiwum Narodowego w Krakowie, która potencjalnie stanie się ważnym ośrodkiem na mapie kulturalnej Krakowa i całej Polski, zdecydowano również o zorganizowaniu w 2018 r., w dniu archiwisty (8 czerwca), uroczystości wmurowania kamienia węgielnego pod nowy budynek.

Przewidywanym terminem oddania wykończonego obiektu jest koniec 2019 r. Zaraz po tym rozpocznie się etap wyposażania budynku, po zakończeniu którego w połowie 2020 r. nastąpi przeprowadzka instytucji do nowej siedziby. Przed końcem tego roku Archiwum Narodowe w Krakowie rozpocznie w pełni funkcjonowanie w swojej nowej siedzibie.

Paweł Ząbczyński
Archiwum Narodowe w Krakowie